

Ecoul

Director: CONST. I. ȘTEFĂNESCU • Redacția și ad-ția, ARAD, Bd. Regele Ferdinand 5. Telef. 333.

Pe la o zi la alta

Dezbaterile parlamentare de ieri

Epigramicul lui Pavlică Brătășanu Prezent schimb de cuvinte în cursul discuției raportului Skoda

Camera, ascultă în picioare
epigramicul ce-l face d.
președinte Săveanu, bătrânul
om politic și senator de
până, Paul Brătășanu, mort
de bădă.

Nistor, în numele guver-
nului se asociază.

Într-o ordine de zi
se ia în discuție raportul
de întoarcere.

D. Ar. Călinescu, național-
democrat, arată că ancheta
parlamentară, deși în jurul
său au fost tendințe politica-
re, a adus rezultate bune,
obținând material docu-
mentar bogat, care a clarificat
mai multe chestiuni.

În schimb raportul Ben-
tzeu este tendențios, deci îl
reștează. Vorbește apoi de
prejudiciile în care se naște
din necesitatea încheierii
contractului Skoda. Se ocupă
de tehnica acestui contract
și a fost făcut cu păstrarea
a tuturor regulilor pres-
crie în astfel de împreju-
ri. Vorbește de rolurile
jucate de d. gen. Ștefănescu-
Amza, de Rapaport și Sa-
vulescu și colonelul Georgescu.

D. C. Argetoianu, lămurăște
rolul jucat de Rapaport, ar-
tând că el oferise minist-
rului armatei lista perso-
nelor cari primeau bani de-
la Skoda. Din cauza unei
sume de 10 milioane țargul
nu se făcuse, deoarece el
voise banii înainte. În cali-
tate de ministru de finanțe,
nu voia să-i dea decât o
scrisoare de garanție. Gene-
ralul Ștefănescu-Amza a ce-
rut schimbarea cu un gene-
ral de rezervă.

D. Ar. Călinescu: Recunoașteți
deci că Statul Român a
tratată cu Rapaport?

Apoi își exprimă mirarea
că d. general Cihosky a fost
atacat pentru nerespectarea
unor simple formalități, în
schimb d. Ștefănescu-Amza,
a fost încontinuu menajat.
Vorbește apoi despre descin-
derea făcută la Skoda, ar-
tând că guvernul a căutat
să afle substratul adevărat
al descinderii. Epilogul pri-
mei anchete, a fost încerca-
rea de a se implica șeful
unui guvern prin introducerea
unui fals în declarațiile
lui Seletzky.

Iar despre tripoul „Banatul”

Bandă Trichter-Leff și compania de trișori con- tinuă să-i jefuiască pe naivi în văzul auto- rităților

Am scris deunăzi despre tri-
poul cu firmă tot „sportivă”...
ce a luat ființă la Timișoara,
urma unui angajament între
bandă de vechi și cunoscuți
trișori și unul sau doi conducă-
tori ai clubului sportiv „Bana-
tul” dela Timișoara. Și-am a-
gătat atunci — cum repetăm
astăzi — că, după nici un
criteriu sănătos de raționament
este permis, ca în numele
tribalului românesc să se tole-
reze jefuirea funcționarilor pu-
bliци, a minorilor — dar chiar a
majorității — fie la jocul de ru-
letă, chemia de fer, baccara, etc.

Cererea noastră, adresată d-lui
Nistor, prefectul județului,
pentru închiderea tripoului, este
parte greu de rezolvat, însă —
după cât se vede.
Mărturisim din capul locului
că nu-i suspectăm în nici un
mod buna d-sale credință, dar,
dacă anumiți amici politici ai
noștri se interpun să nu proce-
deze în consecință, ne adresăm
astăzi Siguranței generale

a Statului și d-lui ministru de
Interne.

Știu, oare, aceste autorități,
cari au datoria să nu permită
atrăgerea în capcană a naivilor,
pervertirea și jefuirea lor — fie
și de către alți trișori decât
Trichter, Leff și compania — ce
se petrece la tripoul „Banatul”?
Ne prindem că — da! Și, atunci?

Uită, aceste organe, că tole-
rând pe graniță funcționarea de
tripouri — și în deosebi organi-
zate în chipul aceluia dela Ti-
mișoara — se mai facilitează, în
afară de zdruncinarea moralei și
a demnității tuturor naivilor a-
trași în spelunca lui Trichter-
Leff și subminarea siguranței de
stat?

Cerem încă odată închiderea
imediată a tripoului „Banatul”,
pentru a fi scutiți să nu mai re-
venim și cu alte amănunte —
cari nu vor conveni deloc nici
celor cari l-au autorizat și nici
acelora cari patronază funcțio-
narea lui.

Proporționalitate etnică!

Convingătoarea conferință ținută de d. Vaida la Arad

Românii arădani — ca și cei din
Timișoara și Oradea — au ținut
să-și adape sufletul dela isvorul
regenerator al acțiunii d-lui Vaida.
Și nu credem că poate să existe
român adevărat care să nu se
fi simțit, după cele auzite, mai
străin în țara lui, dar și mai că-
lăt în lupta spre care pornește,
spre lupta pentru scuturarea jugu-
lui acestei noi iobăgii, impusă de
arginții de peste graniță, cu con-
cursul unor lichele ce-și zic, „ro-
mâni”... Vor porni la luptă și —
după cum spunea d. Vaida — vor
începe „cu pensula de catifea;
dacă nu vor isbuti, vor cerea și
cu mătura; apoi, cu lopata și
dacă nici atunci nu se va face, a-
poi vom pune mâna pe ciomag”.

Aceasta ar fi sfârșitul! Iar cei ce
nu vor să înțeleagă depe acum și
nu se pătrund de dreptatea ce
trebuie să o capete — înfășișit —
în țara lor, românii, vor suferi con-
secințele.

ASPECTE

Ca și în toate părțile unde a
vorbit d. Vaida și la Arad mulți-
mea care a voit să-i asculte cu-
vântarea, a fost impresionantă.

Cu mult înainte de orele 6, când
trebuia să înceapă conferința, Pa-

latul Cultural era înconjurat de o
mare de capete. Nimeni nu avea
alt subiect de vorbă decât „Nume-
rus Valachicus” și — cum e și
natural — toți se arătau partizanii
acestei idei.

Sala a fost arhiplină. Tot ce a
avut Aradul mai select a umplut-o
până la ultimul loc.

Glasul marelui bărbat i-a prins,
infiltrându-le în suflet crezul no-
uei religii: „Numerus Valachi-
chus”.

Salutul Aradului

D. dr. Cornel Radu, din par-
tea Institutului Social Banat-
Crișana, spune câteva cuvinte
de introducere, arătând, că acest
institut s'a ocupat cu problema
minorităților, cari datorită pute-
rii capitalului au cucerit piața
și alte domenii.

Conducătorii institutului sunt
fericiți că marii bărbați ai
neamului înțeleg glasul vremii.

Fanionul celei de a doua des-
robiri este fluturat de același
Vaida care a înfruntat vijeliile
ungurilor la ei acasă. Astăzi,
Vaida pornește din nou la luptă.

În numele tuturor asociațiilor
patriotice din Arad, exprimă o-
magii de recunoștință pentru
serviciile aduse neamului nostru.

Impresionantele rostiri ale mare- lui bărbat de stat

Aduc călduroase multu-
miri societăților cari m'au
invitat. În cuibul marelui a-
rădan Ștefan Ciceo-Pop, am
zârit pe perete o fotografie
instantanee unde el este îm-
preună cu președintele se-
natului belgian și se uită în
zarea infinită a Mureșului.
Sub fotografie sunt câteva
rânduri de Lafontaine: „Ide-
alist este acela care are idei
înaintea altora și care are
curajul să le afirme și să le
propage”.

Cu toată batjocura și fur-
tuna ce s'a deslăntuit în
contra mea, aceste rânduri
m'au mângâiat.

Sunt deplin convins că în-
deplinesc o mare idee ro-
mânească.

S'a obiectat că postulatele
ce eu le-am formulat n'ar fi
democratice. Am fost acu-
zat că sunt antidemocratic,
barbar, ba chiar un membru
marcant al partidului no-
stru, din Chișinău, a spus
că sunt canibal.

La aceste toate, eu răs-
pund: că nu poți fi țărănist
fără a fi național și nici na-
țional fără a te interesa de
țărănimia română. Minori-
tarii nu se ocupă de țără-
nimia lor.

Am propus la articolul
șapte din programul parti-
dului, din antiproiectul re-
feritor la politica industria-
lă, adăugarea unei fraze.
Articolul spune: „Statul va

lua măsuri pentru români-
zarea cât mai completă a
personalului de muncă și
de conducere pentru a da e-
lementului românesc posi-
bilitatea de a lua parte ac-
tivă la acțiunea industrială”.

Eu, în loc de punct, am pro-
pus să se pună o virgulă și
să se adauge: „în conse-
cinență, elementul românesc,
cât și cel minoritar, va tre-
bui să participe în propor-
ționalități sale etnice”.

Nu șmecherie, ci pretenți-
une categorică.

Proporționalitatea etnică
este echitabilă.

Românii sunt sclavi

Românii sunt sclavi în
România Mare.

Lupt pentru o asanare a
nedreptăților sociale. Pe vii-
tor elevii și studenții vor fi
admiși în școli superioare și
universități, numai în pro-
porționalități etnice, și acea-
sta am cerut-o.

Presă din Sărindar m'a
prezentat ca pe un pericu-
los reacționar și'n contradic-
ție cu punctele dela Alba-
Iulia la cari eu am contribu-
it în mare parte, și cu trata-
tul minorităților care a fost
iscălit de mine, și că ce va
zice străinătatea.

Despre necazurile lui Ion Codrea

Am să v'arat care este si-
tuația studenților în medi-

cină, după un memoriu în-
aintat Ministerului Sănătății
și Ocrotirilor Sociale. În
timp de 10 ani, au fost nostrifi-
cate 1251 de diplome, din
Petrograd, Seghedin, Pécs,
etc. Un oarecare domn Ro-
senhamenn Francisc, cu o
diplomă dela Modena a obți-
nut nostrificarea la o lună
de zile dela terminarea fa-
cultății și a căpătat și post,
dar Ion Codrea din Munții
Apuseni — se vede treaba
că pe capul moșilor cad toa-
te păcatele — a terminat li-
ceul la Alba-Iulia și-a căpă-
tat o diplomă dela Budape-
sta în anul 1922. De atunci și
până azi, umblă moșul Co-
drea să-și nostrifice diploma
și nu reușește. Poate, dacă
o trece la altă lege, poate,
dacă s'o face ungar, ar reuși
și-acest pui de moș, în Ro-
mania Mare să aibă diploma
nostrificată și să capete ser-
viciu.

D. dr. Anghelescu, în 1923,
prin ordinul ministerial Nr.
135456, a luat dispoziția ca
diplomele dela Seghedin și
Pécs să nu fie nostrificate.
Aceste universități au fost
create ca o demonstrație îm-
potriva universităților no-
astre. N'a reușit Anghelescu.
Eu m'am gândit că e din
cauza unei simple dispoziți-
uni ministeriale, de aceea
am hotărât printr'un jurnal
al Consiliului de miniștri,
cu nr. 174, din 1 August 1933
că diplomele de doctor în
medicină nu se vor mai no-
strifica până ce nu va intra
în vigoare legea la care lu-
cram. Credeți că această ho-
tărâre a fost respectată mai
mult? Pentru că Monitorul
Oficial, din luna Ianuarie
1933 sunt trecute 98 de di-
plome dela universități stre-
ine, nostrificate. Să nu ne
mai mirăm dacă astfel se
respectă ordinele!

Sustinem universi- tăți și...

Țara lui badea Nicolae
stoarce dări pentru a ține
universități, ca acești oa-
meni să meargă în străin-
tate și să vie acasă să facă
concurență diplomelor elibe-
rate de universitățile no-
astre.

Nu e logic ca studenții no-
ștri să muncească șase ani
de zile până obțin doctora-
tul și apoi alții doi, să fa-
că practică, iar un astfel de
domnișor să capete, prin ci-
ne știe ce mijloace, într'un
an sau doi, o diplomă în
străinătate și noi să i-o no-
strificăm și să-l slobozim a-
supra bolnavilor români. Nu
se poate admite să se permi-
tă mai departe astfel de pro-
cedee. Ceeace n'am putut
(Continuarea în pag. III).

Vieata sportiva

GLORIA PIERDE...

Aşa-i trebuie! Are elemente, dar nu le ştie ţine 'n frâu. Indolenţă românească şi la conducere şi la jucători.

Şi cu atât mai condamnable sunt eşecurile Gloriei cu cât e bine ştiut că poate. Faur e omniprezent când vrea. Dar e lenes. Stă în mijlocul arenei şi se uită...

Cel mai prost om din echipă. Un zăpăcit care se mpleticeşte 'n propriile-i picioare. Un egoist care ratează. un individ care par'că n'a mai jucat în public...

Ce mai caută acest om în echipă? Conducătorii Gloriei sunt orb? Cine-i leagă de gard? Ce mai aşteaptă dela el? S'a văzut de mult că jocul lui nu-i o „formă proastă“...

Afară cu el! Afară cu omul din cauza căruia Gloria nu poate realiza nimic!... Hustik e un băiat inteligent, înţelept. Joacă cu pi-

ciocarele, cu pieptul, cu capul, dar mai ales cu... minţea. Nu-i el de vină că nu-i e posibil unui singur om să ducă la victorie o echipă.

Variaşii e bun. Forma proastă din ultimul timp e o molipseală dela ceilalţi, o descurajare. Niciodată nu s'a putut spune că numai el a fost rău.

Pe Ökrös cine v'a pus să-l înlocuieşti? E un jucător productiv şi poate cel mai conştiincios din echipă. Asta face mai mult decât toate talentele neutilizate ale lui Faur sau Mercea care se ruşinează în faţa porţii.

Dealtfel asta e caracteristica Gloriei: zăpăceala. În loc să schooteze, se nvrârte, se suceşte, pasează în faţa porţii pândăce reuşesc să adune echipa adversă în jurul lor şi să fie desarmaţi.

Nu s'a găsit nimeni să-i înveţe ce trebuie să facă în faţa porţii? De ce se zăpăcesc? Nimeni nu-i ceartă dacă portarul prinde un schoot sau chiar dacă ridică peste poartă. Dar când fac idioţii şz se mpleticesc, când cascade gura şi nu ştiu ce să facă cu mingea, te enervezi şi-ţi vine să-i dai dracului pe toţi.

Remanieră! Instrucţiei! Altfel Gloria dispăre, intră 'n categoria a doua.

D. Călin

Rezultatele de Duminecă

Partidele disputate Duminecă, în cadrele diviziei naţionale, au odată, incontestabil, câteva surprize. Nu surprize în ce priveşte desemnarea învingătorilor, ci majifela rezultatelor. Cine putea să-şi închipuie că România avea să su-

combe — după o victorie categorică asupra Chinezului, — aşa de lamentabil în faţa Ripensiei? Dar Gloria? Prevedea cineva un aşa dezastru? Nu mai vorbim de neaşteptatele rezultate obţinute de Venus şi Universitatea.

Ripensia-România 5:1 (3:1)

Fără îndoială, Ripensia a făcut o partidă de zile mari. A jonglat cu România după voinţă, făcând-o de nerecunoscut. Şi dacă rezultatul n'a fost şi mai dezastruos asta se datoreşte îndârjirii, disperării, cu care şi-au apărat poarta clujenii.

Bindea îşi arată dela început strălucita formă în care se află, printr'o incursiune — ratată — în minutul 9 pentruca tot el, în minutul 16 să deschidă scorul. Pa-

Marele turneu al teatrului

„COMOEDIA“ cu formidabilul succes

Tovarăşi

In rolurile principale: D-nele Elvira Godeanu dela Teatrul Naţional Sylvia Dumitrescu; D-nii G. Timică şi C. Toneanu, cu întregul ansamblu, din Bucureşti

ITINERARIU:

MARTIE

Sâmbătă 23: Arad Dum. 24: Timişoara Luni 25: Oradea

tru minute mai târziu, Doczi salvează în extremis.

Cornerul, bătut de Dobai e transformat de Schwartz. (Ripensia—România 2:0).

Jocul decurge în eota de superioritate a Ripensiei. În minutul 30 un pasu al lui Schwartz, dă posibilitate lui Dobai să ridice scorul. România e deconcentrată, totuşi Pop reuşeşte să înscrie punctul de onoare în minutul 35.

În al doilea mi-temps, se pare că echiperii clujeni vor reduce handicapul. Se pare, numai căci în minutul 13 Ripensia reia seria goalurilor. Bindea bate o bară, balonul revine şi Ciolac marchează. 4:1. Al cincilea şi ultimul, tot opera lui Ciolac este. (Minutul 29). Jocul începe să degereze. Se iscă câteva incidente între jucători, dar sunt repede aplanate, de arbitru. A arbitrat d. Caureanu.

Alte rezultate

Chinezul!—AMEFA 3:1 (2:1)

După cum era de aşteptat, Chinezul a învins echipa muncitorilor arădani.

CAO—Gloria 7:1 (3:1). O înfrângere neaşteptată.

Venus—Crisana 5:2 (1:1). Universitatea—Juventus 2:1 (1:1). Off-side

Folosiţi bateriile

„Galvani“

Ce atitudine va lua Franţa faţă de noua stare de lucruri din Germania?

PARIS, 18 (RADOR). — Membrii guvernului se vor întruni Miercuri în consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Lebrun.

Consiliul va fi consacrat examinării situaţiei externe aşa cum se prezintă după

restabilirea serviciului militar obligator în Germania.

D. Laval va face o expunere asupra rezultatului conversaţiunilor angajate de guvernul englez şi italian.

În urma acestei expuneri, guvernul îşi va fixa atitudinea.

Invazia câştigurilor mari la Banca Ilescu S. A. Cluj

Comunicatele anterioare, prin care se anunţau seriile mari de câştiguri la Colectura Principală Ardeleană BANCA ILIESCU S. A. Cluj n'au scăpat memoriei noastre.

La tragerea din 15 Martie a. c. Colectura Banca Ilescu a ajuns din nou în plăcuta situaţie de a împărţi jucătorilor săi norocoşi cele mai valoroase câştiguri ale Clasei I-a. Din cele trei câştiguri mari, două au revenit jucătorilor ei norocoşi.

Cari sunt norocoşii jucători ai lozului Nr. 37668 de lei 500.000?

Un brutar din Timişoara, un muncitor din judeţul Hunedoarei, un comerciant din secuime şi un mic comerciant din Cernăuţi.

Câştigul de lei (Nr. 38667) 200.000 lei l'a câştigat un avocat din Satumare. Când i s'a comunicat această veste îmbucurătoare, a răspuns: „Acesta este procesul adevărat din care văd şi eu bani“.

Are perfectă dreptate, pentru că un câştig pentru un avocat este cel mai elocvent principiu de drept. La Satumare, funcţionarii industriei de lemn „Someşeni“, tot la Satumare, o văduvă care n'a vrut să creadă decât atunci când revănzătorul Băncii Ilescu — din Satumare, i-a dat un avans însemnat până la apariţia listei oficiale. Un agricultor din judeţul Mureş, în ziua de 16 l. c. s'a prezentat la Banca Ilescu împreună cu primarul comunei ca să dovedească că el este fericitul câştigător.

Câştigul de lei 50.000 asupra lozului Nr. 36743 a revenit funcţionarilor Uzinei Electrice din Cluj.

Mare este numărul acelor cu câştiguri mai mijlocii, care tot prin BANCA ILIESCU a fost favorizaţi de noroc şi credem că toată lumea din Ardeal şi Banat s'a putut convinge că norocul Băncii Ilescu este colosal. Nu numai jucătorii săi dar şi câştigătorii se recutează din ce-

D. Dinu Brătianu anunţă un aspru rechizitoriu în chestia Skoda

Se anunţă din Bucureşti că d. Dinu Brătianu va cere majorităţilor să constrângă pe oratorii înscrişi la discuţia raportului Bentoiu ca un orator să nu poată vorbi decât maximum două ore, cerând eventual, dacă discuţia s'a tărăgăna prea mult, închiderea ei.

Şeful partidului liberal se prepară să ia cuvântul în cursul săptămânii viitoare, când va rosti un aspru rechizitoriu la adresa celor ce-au încheiat contractul Skoda.

La Dancing „Lloyd“ (Tavernă) Timişoara

Programul pe Martie: D O D D Y - DELISSON-IGELHOFF Star dela Radio-Viena Cântă la două pianе şi joacă cele mai noi şlagăre mondiale.

Nu se aplică timbru pe pâine?

S'a anunţat că încurând se va depune în Parlament proiectul de lege pentru înfiinţarea timbrului pe pâine.

Ministerul de Agricultură desminte această ştire întrucât, până acum n'au fost terminate nici măcar lucrările comisiei pentru elaborarea proiectului de valorificare a grâului.

Procesul generalului Dumitrescu începe Joi

Procesul fostului comandant al jandarmilor, generalul Dumitrescu şi al celor în vinuţii de complicitate, începe Joi dimineaţa.

Desbaterile vor avea loc la cazarma Malmaison.

Generalul Dumitrescu va fi apărat de d. Gr. Pericteanu, Sebastian Teodorescu şi alţii.

TEATRUL „REGINA MARIA“ Turneul cu „Şcoala Contribuabililor“

Comedie în 3 acte cu Tony Bulandra, Marietta Deculescu, V. Ronea, V. Mazmilian, Cella Morion, Fr. Cristian, Ionel Ţăranu, Jules Cazaban, V. Bulandra, etc. Vineri 29 Martie, Lugoj. Sâmbătă 30 Martie, Timişoara. Duminecă 31 Martie, Arad. Luni 1 Aprilie, Oradea.

Cetiţi şi răspândiţi „ECOUL“

Cinematograful

CENTRAL

Programul de azi:

Ultima oară!

CAZACI

cu

Jose Mojica

In cadrele filmului corul cazacilor de D.

Reprezentaţiile

la orele 5, 7.15 şi 9.15

Preţuri normale.

SELECT

(Crucea Roşie)

Programul de azi:

Repriză!

Detectivul buclucas

cu

Rose Bársony,

Fritz Schulz,

Felix Bressart.

Reprezentaţiile

la orele 5, 7.15 şi 9.15

Taxele de intrare:

Lei 8, 10, 15 şi 20, incluziv timbrul aviaţiei.

URANIA

Programul de azi:

Premieră!

La orele 5, 7.15 şi 9.15

Mare şlagăr de aventură

Voce sângelu

Serviciul secret Agent no

Film emoţionant de spionaj din timpul războaielor Noii

lui cu Sudul

cu

Marion Davies,

Gary Cooper.

CORSO

VINE!

Mica Dorrit

cu ANNY ONDRA

In slujba lui „Numerus Valachicus“

Proportionalitate etnică!

Convinsătoarea conferință ținută de d. Vaida la Arad
(Urmare din pag. 1-a).

pot altii. Vrem ca la Ministerul Sănătății și Ocrotirii Sociale să se curețe mătura cea mare, ca ce-

românii numiți erau dați afară...

Publicul crede că un prim-ministru, ce nu poate face? Am dat ordin să mi se facă tablouri statistice cu așezământa etnică a personalității din industrii și întreprinderi. Directorii, când erau la mine, erau foarte amezanți, dar când îi rușina să primească pe un român ca funcționar sau în calitate de conducere, imi spuneau și pe urmă aflam erau dați afară și cei ce erau. Românii au lefuri de 5-6000 lei pe lună, dar românii și cei cu pașaport, până la 30-40000 lei pe lună. Am o satisfacție că de-aia am început propaganda întru un caz unde era un român, care se nita învidie la ceilalți străini lefuri de 35000 lei pe lună pe când el avea numai 1000 și deodată, azi, când nu se aștepta, i-au dat și lui 35000 lei.

Acum ei oferă...
La școala politehnică s'au prezentat mai mulți cerând să se recomande ingineri. A mare industriaș din Banat mi-a trimis vorbă întrebând dacă pot să-i recomand câțiva români. Aduceți aminte cum, acum două săptămâni, toți acești domni azi fac oferte, vă priuau peste umăr.

Nu mă las!
Înzadar hulește presa minoritară și unii români, căci tot nu mă las.
Nu recunosc îndreptățit „Numerus Romanus“. Românii nu sunt romani, noi îi tragem dela taica Traian, el era conducător roman, dar de origine hispan; noi suntem valahi.

Vorbind despre modul cum se capătă cetățenia română, d. Vaida a spus următoarele:
Eu am fabricat mulți cetățeni, multe nopți am pierdut ca să revizuiască actele celor ce solicitau cetățenia, pentru că voiam să știu și eu cine o să se unească la țara noastră.

Act în Arad...
Ovremea noastră, în momentul de față, indignată, trebuie să fie cea dintâi care să se ridice să protesteze împotriva venirii străinilor. Act în Arad, pe când eu eram ministru de Interne, un ungur, din Budapesta, expeditor forestier la societate, se plimba pe șosea și clevea împotriva cetățeniei române. Am dat ordin să fie expulzat imediat. Trebuia însă, să te interesezi în fiecare zi dacă s'a executat ordinul. Mi s'a spus apoi, că Ministerul Muncii nu înțelegându-se să fie expulzat deoarece pentru statul român este indispensabil. Am votat atunci un articol unic, o lege trecută prin Cameră și Senat ca să-l expulzeze pe domnișor.

țățenii străini să nu mai poată ajunge, trecând granițele ungurești, să-și nostrifice diplome la noi în țară.

Deoarece ministerul de Interne trebuie să poată lua orice hotărâri în interesul statului oricari ar fi obiectivele ce se aduc.

La Timișoara
D. Vaida a arătat, cu ajutorul unor tabele grafice care este proporția elementului autohton în județul Timiș-Torontal, din cari reiese că în personalul de conducere și de administrație dela marile întreprinderi din Banat, e alcătuit numai din străini cu pașaport. Până și lucrătorii români sunt într-o proporție numerică foarte redusă, numai servitorii și paznicii ating procentul de 90 la sută. Deasemeni, a arătat că și la fabrica „Kern și comp.“ din Cluj, în tot personalul nu se află nici un român. Rușine!
— Se aud voci din sală.
— Da, e rușine, răspunde

Acosta-i om...

Bravo — mi-am zis — acosta-i om!
A trecut un an de atunci și a făcut omul ce-a putut. Ba a avut curajul să voteze legea pentru utilizarea elementului românesc în întreprinderi. Încă odată: bravo! Legea a fost semnată de d. Tătărescu, Teodorescu și Antonescu.
Articolul I spune că trebuie să fie 80 la sută români, iar în Consiliul de administrație măcar 50 la sută români. Pentru că partidul liberal, care n-a dat Plevna, constituție, care a făcut toate în țara aceasta, credeam că o să dea cu pumnul în masă. Aștia imi ziceam — știu să dea cu pumnul în masă mai altfel decât Madgearu. Și de data aceasta a trecut atâta vreme...
Să nu cumva să te atingi de minoritar, să spui să albă și românul atâtea drepturi cât are un minoritar la noi, că sare toată presa „democrată“. Asta nu e democrație, e înveninarea publicului cetitor.

Să lapăd botnița...
Am fost și eu sclavul presei, a nu știu câta putere în stat și am respectat libertatea cuvântului. Post-am și eu bruscat, insultat, calomniat. N'am presă, am 63 de ani. Măcar la sfârșitul vieții să lepăd botnița și să mărturisesc aceste puncte antiromânești, antinaționale, demoralizatoare, etc. Cum le zic unii.

Cetește, apoi, un pasagiu din „Dimineața“, în care se spune că, după părerea partidului maghiar, conducerea întreprinderilor nu numai că nu sunt obligate să primească muncitori români, dar nici apartenența etnică a angajaților nu sunt obligate să le prezinte.

d. Vaida, — dar e rușinea noastră. Zicem că suntem români și că avem o Românie Mare.

Și mai departe:
Am făcut o circulară către toți directorii marilor întreprinderi, în care făceam apel, îi rugam — cu toate că eram prim-ministru — să primească și români. Câți credeți că mi-au răspuns dintr'o sutăcincizeci! Numai doi, deoarece fusesem membru în consiliile lor de administrație și glasul meu mai era, încă, ascultat.

A dat Dumnezeu și am căzut! Din cauza circularii, care venea dela București, s'a iscat un sgomot care a fost auzit și de israelii dela Paris.

Am fost acuzat că sunt de convență cu Cuza și cu Codreanu, că sunt antisemit; pentru că am căutat să promovez elementul românesc. M'am dat deoparte și mi-am văzut de treabă.
Au venit liberalii și m'am întâlnit cu primul ministru la o recepție la palat și mi-a spus că a dat ordin să se fie seamă de legea în viitoare.

Așa e respectat guvernul partidului istoric al liberalilor, conchide d. Vaida.

E permis, continuă d. Vaida, la noi să aperi pe indigenii din Egipt etc., nu e permis însă să pretinzi drepturile proporționale pentru români. Asta e crimă, e păcat de moarte. Am satisfacția că a apărut în ziarele minoritare, informația că d. Manolescu-Strunga invită pe directorii întreprinderilor și le cere să-l dea statisticile cu originea etnică a angajaților. Sper că după ce voi merge prin țară, d. Manolescu-Strunga și guvernul Tătărescu va ajunge să mai stoarcă ceva pentru puil de români. Cu toate protestele contelui Bethlen, întreprinderile se vor supune. Ne-a amenințat că va apela la străinătate contra „marei barbarii ce se proiectează“.

Fac apel la femeile române

Fac apel la femei, la orășence și țărance ca să-și mai îmbărbăteze bărbații pentru că n'femea este instinctul maternității neamului. Când bărbatul ar șovăi, să-l incurajeze.

Este necesar aceasta, pentru copii și nepoții lor. Doamne membre ale societăților femești cu tradiții vechi din vremuri de jertfă, să păstrați tradiția! Dece ne creștem noi fetele în școli, ca să avem și acolo concurență? Un prieten al meu dela Universitatea din Viena s'a căsătorit cu o protestantă. A adus-o acasă, nu departe de Arad. Toate cucoanele române au clevețit-o pe șoptite și au sabotat-o până când i-au făcut să divorțeze. Românul se'nsoară cu o străină, din trei motive, dupăcum spunea Slavici: 1) Că-i de neam mare; (Continuarea în pag. IV).

D. Mihalache chiamă pe d. Maniu în delegația permanentă

— O nouă consfătuire a Vaidiștilor la Brașov —

D. Mihalache a adresat o scrisoare d-lui Iuliu Maniu, invitându-l să-și reia locul în delegația permanentă a partidului cu motivarea că Ardealul să-și aibe pe reprezentanții firești în delegația permanentă.

D. Mihalache are astăzi o consfătuire cu membrii delegației permanente, pentru

a examina situația creiată prin cuvântările ținute la prima întrunire a vaidiștilor din Capitală, la care au participat d-nii Angheliescu, Sever Dan, Aslan, C. Algiu și alții.

Joi va avea loc o consfătuire a vaidiștilor la Brașov sub președinția d-lui Vaida, care va veni în Capitală.

Diferendul italo-abisinian la Societatea Națiunilor

GENEVA, 18 (RADOR). — Guvernul abisinian a trimis Secretariatului general al Ligii Națiunilor, o telegramă prin care anunță că legația din Paris va prezenta în curând o cerere formală către Consiliul Societății Națiunilor, cerând acestuia să exa-

mineze diferendul dintre Italia și Abisinia.

Telegrama arată că Italia a trimis trupe în Africa Orientală și că refuză să supună diferendul său cu Abisinia unui arbitraj așa cum fusese prevăzut în tratatul italo-abisinian din 1904.

Congres georgist

Partidul național georgist din Dâmbovița și-a ținut Duminecă congresul județean.

Intre alții, a vorbit d. Gh. Brătianu care a fost primit cu aplauze de asistență.

Dsa a accentuat caracterul partidului ce conduce pe baza ideii naționale și a așezământului nostru fundamental: constituția.

A protestat împotriva cenzurii și stării de asediu.

Dispariția suspectă a unui ziarist antinațional-socialist

STRASSBOURG, 18 (RADOR). — Jurnalistul german Iacob Berthold, refugiat din Germania și care publicase o serie de articole contra național-socialismu-

lui, a plecat acum opt zile, din Strassbourg la Băle.

De atunci el a dispărut. Se crede că el ar fi fost victima unui act de răzbur-nare.

Informațiuni

ABONAMENTE:
Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.
Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

„Ecol“ poartă data apariției și nu a zilei următoare.

Redacția noastră pentru Banat este în Timișoara, Hotel „Ferdinand“, camerele No. 21 22. Telefon 96.

În sala cinematografului Model din Capitală s'a ținut Duminecă prima întrunire vaidistă.

Oratorii au arătat importanța mișcării dlui Vaida pentru viitorul neamului.

Presa și cercurile oficiale mondiale comentează gestul atât de cunoscut al Germaniei.

Proiectul pentru încurajarea creditului a fost pus la punct, în linii generale. Marți sau Miercuri va fi depus la Cameră.

La Direcțiunea generală a contribuțiilor directe din Ministerul de Finanțe, s'au terminat lucrările pentru pregătirea impunerilor pe anul 1935.

Comisiunile cari se vor numi în cursul săptămânii curente, vor începe să funcționeze la 1 Aprilie.

Impunerile vor trebui să fie gata până la 1 Iunie, urmând ca în Iunie și Iulie să înceapă să funcționeze comisiunile de apel.

În locul ministrului Jugoslaviei la București, d. Ciolac Antici, guvernul jugoslav a numit pe d. Perici.

„Journal de Genève“ scrie: La avertismentul dat de Cartea albă britanică, Hitler răspunde cu o lovitură de pumn în masă.

În aceste condițiuni, mai poate d. Simon să meargă Joi pentru a se așeza la o masă diplomatică răsturnată de gestul fuehrerului?

Se anunță din sursă oficială că proiectele de legi ale carterurilor și cele pentru modificarea legii minelor, cari urmau să fie depuse în Parlament în sesiunea actuală, a fost amânat pentru viitoarea sesiune din Iunie.

ATENA, 18. — Guvernul a deschis anchetă la bănci pentru a dovedi cine a finanțat revoluția.

CINEMATOGRAF TIMIȘOARA

„TIVOLI“
PROGRAMUL DE AZI:
PREMIERĂ!

Filmul care a uimit lumea

Casa Rothschild

cu
George Arliss,
Boris Karloff,
Loretta Young,
Robert Young.

Proportionalitate etnică!

Convingătoarea conferință ținută de d. Vaída la Arad

(Urmare din pag. III-a).

2) Că-i bogată și 3) Că-i frumoasă. În toate cazurile e în folosul nației, dar trebuie să treacă la legea noastră. Nu înțeleg aceste căsătorii mixte pentru că nu m'as înțelege cu cumnații, și cu soarele. Avem românce destul de frumoase și harnice, chiar dacă nu sunt bogate. Vrabia nu se poate amesteca cu cioara. Trebuie să observăm legile naturii! Căcionele trebuie să facă un juriu la care să la parșe episcopul și comandantul militar, ca să arbitreze. Când bărbatul nu poate vorbi în casă probleme naționale și și crește copiii în limbă străină, trebuie să se facă „numerus femininus“.

Talentele să fie încurajate!

D. Vaída a arătat niște planșe grafice din Arad, din care se vede proporția elementului românesc în acest oraș, în toate ramurile de activitate.

Imi mențin amendamentul meu — a continuat d-sa — ca să se stabilească la școlile medii și universități, proporționalitatea etnică. Aceasta nu înseamnă că dacă ești român, să fii favorizat. Trebuie să protejăm tinerii cu talent. Numerus proportionalis pentru talentați.

Plaga trusturilor

Conferențiarul a expus mai departe plaga trusturilor, analizând pe cel al za-

hărului și constată că baronul Neumann, posesorul unui capital de 238 milioane, are mai mult de cât toate capitalurile românilor proprietari de fabrici de zahăr. A analizat apoi cum au evoluat taxele vamale dela 1914 până în 1928, în ce privește uneltile agricole. Trece mai departe la cartelele fabricilor de cuie de lemn cari, din 10, numai trei funcționează, și al fabricilor de acid carbonic fluidificat, spunând drept încheiere:

Dacă tu, ministru, vrei să fie o hotărâre, ești nedemocratic. Nu spun mai mult, dar mă voi lepăda în curând de discreție și prin a desvălui toate tainele din culise.

A citat cazul unei întreprinderi clujene, fabrică de țevi de plumb, care n'a vrut să intre în cartel, scăzând prețul cu 4 lei la kg.

Pentru a reacționa celelalte fabrici au scăzut și ele prețul, numai la Cluj, majorându-l, însă, în restul țării cu încă doi lei. Și dacă iau reușit să-și supună concurența, am intervenit la minele din Satu-Mare, locul de aprovizionare al fabricii recalcitrante, făcând-o să înțâmpine greutatea la aprovizionare. Sfârșitul a fost că și această fabrică a intrat în cartel. Iar statul, în loc să facă o fabrică de țevi de plumb, a intrat și el în cartel.

vom pune mâna pe ciomag, dar să se facă.

Nu în contra minoritarilor neloiali cât în contra celor români fără răspundere cari din locurile ce le ocupă ne fac să dăm înapoi ca racul. Să se dea peste mâinile cari abuzează de sărăcia funcționarului român și dacă nu se vor retrage să le tăiem. Noile înfăptuiri s'au făcut atunci când între rege și nația a fost o bună omogenitate. M. S. Regele a făcut o fundație cu o bibliotecă vastă, a trimis echipe de tineri la școli să studieze cari sunt

cauzele că neamul dă înapoi. Dacă am parte de critici, am mângăarea că muncesc pe acelaș drum, că mă găsec pe acelaș plan cu Regele Carol. Cine vrea să ajungă la cașcaval să facă politică meschină de partid. Nouă ne trebuie mulțimea cea mare, să nu mai fie România sabotată și acest trup secătuit de vlagă.

Datoria noastră este ca toți închiegați să luptăm pentru regenerarea neamului, pentru „Numerus Valachicus“.

Să fim valahi în România noastră!

MASA COMUNĂ

Intr'o înălțătoare și entusiastă atmosferă românească, a avut apoi loc în restaurantul gării Arad, masa comună la care au participat peste 300 persoane.

Seria toastrilor este deschisă de d. Ascaniu Crișan, directorul liceului care după ce mulțumește d-lui dr. Alexandru Vaída-Voievod pentru spontaneitatea cu care a dat ascultare dorinței românilor arădani de-a conferența la Arad, spune următoarele:

Publicul imens care s'a grăbit astăzi să asculte expunerea documentată a unei marcanțe personalități a vieții noastre de stat, care în repetate rânduri a fost primul sfetnic al M. Sale Regelui, n'a venit astăzi la Palatul Cultural numai cu gândul de-a savura farmecul unei oratorii, ci a venit mânat de dorința de-a se documenta asupra unor adevăruri cari de ani de zile li chinuiește sufletul. Căci ceace s'a desprins din graiul elocvent al cifrelor sunt tot atâtea adevăruri crude cari nu există român să nu le fi experiat personal în zilnicul contact cu realitatea. Nouă profesorilor cari avem menirea să pregătim pentru viață generația de mâine a țării, de câte ori nu ni se strâbe inima de durere văzând pe foștii noștri elevi, după lungi și miștoase studii, făcute cu mari jertfe materiale, muzeșind fără ocupație în sașele lor, din simplul motiv că funcția la care sunt îndrituiți în baza pregătirii lor și în baza unei juste proporționalități etnice, este ocupată, prin fraudă, de elemente streine, pe cari nimic nu-i leagă de glia strămoșească. Chiar faptul de-a avea această masă comună aci la periferia orașului, este și el o dovadă, că deși azi stăpâni de drept pe acest pământ, totuși puțin s'a schimbat față de trecutul îndepărtat, când românului nu i se îngăduia să-și slă-tornicească o gospodărie în inima orașului. Cu adevărat, strigătul de desnađejde al nemuritorului Eminescu, în fața mormântului dela Putna:

Vai de biet român săracul

Inapoi tot dă ca racul.

Nici-i vara, vara lui

Și-i străin în țara lui.

este astăzi mai actual decât oricând.

Se pare însă că această nedreptate se apropie spre lichidare, că ideea reintegrării elementului de bastină în drepturile sale firești, ideie care plutește de îndelungată vreme în atmosfera vieții românești este pe cale de-a deveni o realitate. Ne îndrituiește la această credință faptul că ea a încetat de-a mai preocupa numai mințile înfocate ale tineretului nostru, direct interesat la înfăptuirea ei, că

bărbați de stat, cu un bogat trecut de realizări, cari încă ieri purtaseră pe umerii lor răspunderea guvernării, o ridică la suprafața preocupărilor lor de căpetenie, propovăduind-o ca lozincă de luptă, în lung și latul țării. D-voastră domnule prim-ministru, prin acel numerus valachicus, care agită astăzi toată suflara românească, ați deschis rana care în mod latent macină zi de zi organismul bolnav al nației românești. Cu autoritatea pe care v'o dă o rodnică activitate deșpusă în serviciul patriei și al neamului, ați pornit cruciada pentru stărpirea acestui rău, care stăruind mai departe ar putea să devină fatal pentru viitorul țării. Sinopinia publică românească a reacționat așa precum a trebuit la această chemare de mobilizarea conștiințelor, ea fiind lansată de un suflet cu o largă înțelegeră pentru nevoile neamului său și de-o necontestată sinceritate în toate faptele vieții sale de pândă azi.

Noi generația, pentru care marerele război a fost o răspântie într'un trecut de lupte și un viitor de muncă constructivă, suntem în măsură a cunoaște din proprie intuiție însuflețirea cu care ați pornit totdeauna la drumul unor mari înfăptuiri, stăruința deșpusă totdeauna la traducerea în faptă a ideilor care v'au dospit în suflet, și sinceritatea gândului care a fost întotdeauna în cel mai deplin unison cu simțirea inimii, și suntem convinși că această sfântă treime de daruri sufletești nu va întârzia să vă asigure izbândă și în proaspăta luptă la care v'a angajat curatul D-Voașre naționalism.

În numele societăților culturale și patriotice din Arad ridică paha-

rul pentru această izbândă dată cu expresiunea multă de-a fi descălicat și în noștru, vă zicem din tot sufletul Să trăiți la mulți ani.

Ia cuvântul apoi d. Grozdor, avocat, care vorbește mele tineretului.

D. dr. Alexandru Voievod, primit cu îndelungă ovații, mulțumește pentru vitarea făcută de Institutul Social Banat-Crișana la Arad și pentru măgulitoare cuvântări de încurajare.

Izbândă ideii nu depinde de mine — spune d. Vaída — trebuie să găsecă reprezentanți cari s'o concretizeze transforme în fapte. Cuvântarea care nu fac altă decât să răscolesc conștiințele tinere, generația între 25 și 30 ani trebuind să nască generația propovăduitori cari dău ideii o soluționare ecobilă, reclădind Țara pe proporționale. Doresc ca tineret să răsără alți și alți realizatori și înfăptuitori ai mâinii, de care din ea v'au vespicelor certe de pândă n'am avut timp să ne ocupăm.

În încheiere, d. Vaída ne că dorește Aradului, oraș al marilor noastre tuiuri din trecut, să fie centrul care să emane mari și generoase spre țara patriei și neamului.

După cuvântarea d-lui Vaída timp de câteva minute, s'a fost o plastică concretizare unui entuziasm, manifest spontan.

D. Mihail Șerban, fost secretar de stat al minorității, analizează problema evreilor dela noi, problemă care în România, Rusia și România, trebuie să fie privită cu totul altfel, cât în restul Europei, pentru numai în aceste trei țări, găsec opt milioane evrei și zece milioane căți sunt înropa.

În încheiere spune că este datoria fiecărui român conștient de pericolul stării de astăzi, se slătore acestei mișcări de luptă sincer și pe față în contra unui mare pericol ce amenință neamul.

Trăim o importantă clipă istorică spune d-sa. Dacă o pierdem, am pierdut și nađeșdea a păstra Țara Românească tr'adevăr românească.

Masa comună a luat sfârșit la ora 12.

Ce-i democrația și ce zice Franța?

Până la proba contrarie — continuă d-sa — eu mă numesc democrat și declar pe toți ceilalți antidemocrați.

Democrație înseamnă vot, adică voința exprimată prin majoritate. Vreau să voteze poporul român, dacă admite sau nu „Numerus Valachicus“. Dacă zice nu, face voia lui. Dar, oare, se poate ca cineva să-l combată?

Ce zice Franța? Să vă dau un exemplu: când s'a făcut votarea în regiunea Saar toată presa scrie că locuitorii vor vota cu Franța democrată nu cu barbarul de Hitler. Care a fost rezultatul? Același Franța democrată n'a primit pe toți refugiații, ba a pus dealungul graniței gard quadruplu de sârmă ghimpată. Franța nu va cere dela noi, cei cari n'avem sârmă ghimpată, ea pe col ce nici ea nu-i lubește să-i primim. În Franța se cere ca deabia 10 ani dela naturalizare să poți practica avocatura, iar acum același dispoziție se introduce și pentru mediciști. Pe bilețele de liberă petrecere se scrie: „fără drept de lucru“. Tablourile acestea arată altceva la noi. Căia ce cer eu e mai puțin ca cea ce dă Franța. Ce se petrece în Palestina e prea lung ca să povestesc. E numerus nulus pentru creștini. Munca câmpului e refuzată proprietarului evreu, Hitler e funest, Mussolini e rău, Franța — horibile dictu — calcă principiile democratice.

Fac apel la ziarisții evrei, cari își susțin cauza în ziarele ungurești, să ceară ca ro-

mâni, în România Mare, să aibă atâtea drepturi cât au evreii în Palestina.

D. Vaída a făcut încă un apel, apoi, la femeile românce ca să dea concurs negustorilor români, pentru a-i ajuta. Pentru a dovedi felul cum își fac reclamă evreii, d-sa a cetit reclama unui magazin evreesc din București, care are un post-scriptum în felul următor: evrei încurajați munca evreilor în contra dușmanilor noștri. „Să-i sprijine, spune d. Vaída, dar în proporționalitate etnică și românii să facă la fel.“

Analizând, apoi, cum a primit „Numerus Valachicus“ prin prisma Albei Iulii și a tratatului minoritaților, d-sa arată că noi am asigurat mai mult minoritarilor decât am fi fost nevoiți.

Despre faptul dacă e constituțională sau nu ideea d sale, d. Vaída povestește cum partidul național-fărănes a luptat contra ei și mai târziu toți au jurat pe ea. Drept concluzie d-sa spune cu principalul e ce facem și nu cum facem, iar mai departe:

Cer și nu voi înceta să cer mergând din oraș în oraș, să se trezească generația tânără a națiunii și pretinde ca în această țară să se pună odată capăt corupției. Ca aceste generații să lupte, în afara luptelor meschine de partid, pentru a nu mai fi desonorăți. Vom începe cu încetul, cu pensule de cafea, dacă nu vom isbuși vom cerea cu mătura, apoi lopata și dacă nici atunci nu se va face nimic, apoi

Ultimele informațiuni

Intrucât, probabil din cauza discuției raportului Bentoiu și a bugetului general, Parlamentul nu-și va putea termina lucrările până la 1 Aprilie, sesiunea va fi prelungită cu încă 15 zile.

Aseară a plecat la Berlin directorul general al comerțului pentru a încheia o convenție de comerț între Germania și România.

ATENA, 18 (RADOR). — Azi a început, în fața Curții Marțiale, procesul primului grup de 28 insurgenți.

Guvernul a hotărât să facă funeraliile Pavlică Brătășanu raliu național.

Scrierul i-a fost transportat Biserica Albă din Cetatea Văraciei.

Azi la orele 14.30 se va face remonia înmormântării, după care cortegiul va merge la cimitirul Belu unde rămășițele pământului celui ce-a fost Pavlică Brătășanu, vor fi înhumate.

Joi va avea loc la Brașov adunarea generală a vaiaștilor care va declara constituit partidul de sub conducerea d-lui Vaída-Voievod.